

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10876 - Complement de l'Especialitat d'Orientació Educativa 2: Contextualització...
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	C
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10876 - Complement de l'Especialitat d'Orientació Educativa 2: Contextualització...
Crèdits	0,72 de presencials (18 hores) 2,28 de no presencials (57 hores) 3 de totals (75 hores).
Grup	Grup 1, AN (Campus Extens)
Període d'impartició	Anual
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Vicenç Nicolau Munar	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

L'assignatura "Complement de l'especialitat d'Orientació educativa 2: Contextualització dels àmbits disciplinars relacionats amb l'especialitat d'Orientació educativa" és una de les assignatures del mòdul denominat "Complements per a la formació disciplinar" de l'especialitat d'Orientació Educativa, juntament amb dues assignatures més ("Català: llenguatge de l'especialitat d'Orientació Educativa" i el "Complement de l'especialitat d'Orientació Educativa 1: El contingut científic dels àmbits disciplinars relacionats amb l'especialitat"). Està orientada, per una part, a l'aprofundiment i a la reflexió sobre el contingut científic i el valor disciplinar de l'especialitat i, per altra, a la seva contextualització en l'entorn educatiu i social, així com al coneixement de recursos per a l'actualització científica i docent.

L'assignatura es centrarà, sobretot, en l'estructura, competències i particularitats de l'orientació a les etapes de l'educació infantil i l'educació primària.

Es tracta d'una assignatura de caràcter obligatori.

El continguts de l'assignatura seran treballats per un sol professor, però no es descarta la possibilitat de que pugui col·laborar algun altre professional especialitzat en la matèria.

El professor de l'assignatura és orientador escolar i des del curs 1994/1995 treballa en diferents serveis d'orientació de la Conselleria d'Educació del Govern de les Illes Balears, centrats a les etapes d'educació infantil i de l'educació primària. Durant vuit cursos escolars va treballar d'assessor tècnic docent (ATD) a la Conselleria d'Educació coordinant aquests serveis a nivell autonòmic. També ha estat anteriorment professor associat de la UIB i el curs passat (2013/2014) ja va impartir aquesta assignatura del màster de formació del professorat.

Requisits

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10876 - Complement de l'Especialitat d'Orientació Educativa 2: Contextualització...
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	C
Idioma	Català

L'assignatura no té requisits essencials ni recomanables més enllà dels requisits generals d'accés al Màster.

Competències

Específiques

- * Conèixer les característiques pròpies i actuals de les professions vinculades a l'especialització docent corresponent i ser conscient de la necessitat d'adaptar-se a les transformacions que les professions puguin requerir (15).
- * Cercar, seleccionar, processar i comunicar informació (oral, escrita, audiovisual o multimèdia), adaptar-la i utilitzar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialitat d'Orientació educativa (21).

Genèriques

- * Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics al voltant dels processos d'ensenyament i aprenentatge respectius (1).
- * Cercar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformant-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada (3).
- * Conèixer de forma rigorosa i actualitzada la matèria o matèries que s'han d'impartir, la seva terminologia pròpia, en català i en castellà, i analitzar-ne críticament la importància en el context socioambiental, econòmic i cultural (12).
- * Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització docent corresponent i valorar-ne la contribució a la consecució dels objectius i competències pròpies de l'etapa o etapes educatives en les quals s'ha d'impartir docència (13).
- * Relacionar els continguts de l'àrea o matèria propis amb els d'altres, amb la finalitat de desenvolupar experiències interdisciplinars (29).
- * Conèixer els recursos educatius, amb especial atenció als relacionats amb les TIC, i el seu ús com a suport a les activitats d'ensenyament-aprenentatge (30).
- * Desenvolupar una actitud reflexiva i crítica davant l'entorn social i cultural, l'entorn institucional on es treballa i davant la mateixa pràctica professional (45).

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Els continguts temàtics d'aquesta assignatura es treballaran des de la vessant teòrica i també pràctica. A partir d'aquests continguts i de la metodologia de feina pertinent es donarà resposta a les competències esmentades anteriorment.

Continguts temàtics

- Tema 1. Creació dels serveis d'orientació a l'educació infantil i primària
 - * Origen a l'estat espanyol. Normativa reguladora.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10876 - Complement de l'Especialitat d'Orientació Educativa 2: Contextualització...
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	C
Idioma	Català

- * Fonamentació d'aquests serveis (model o enfocament, referències conceptuals i teòriques,...).
- * Valoració del procés que han seguit.
- * Desenvolupament i implantació dels serveis d'orientació a les etapes d'educació infantil i educació primària a l'estat espanyol i a la comunitat autònoma de les Illes Balears, des de la seva creació fins a l'actualitat: SOEV, Equips multiprofessionals, SAPOE / PIPOE, EOEP (equips d'orientació educativa i psicopedagògica), EAP (equips d'atenció primerenca), equips específics.

Tema 2. Modalitats actuals dels serveis d'orientació a l'educació infantil i primària a la nostra comunitat

- * Serveis externs: EAP (Equips d'atenció primerenca), EOEP (Equips d'orientació educativa i psicopedagògica), equips específics (ONCE, EADISOC, EAC). Serveis interns: PIPOE (Programes d'intervenció...), orientadors propis de centre, professionals privats que intervenen a centres concertats.
- * Documents normatius que regulen els serveis d'orientació: lleis, decrets, instruccions,...
- * Estructura i organització dels EAP i dels EOEP. Perfils professionals i especialitats. Dependència administrativa d'aquest servei a les Illes Balears.

Tema 3. Funcions i àmbits d'actuació dels EAP i EOEP

- * Funcions dels EAP i àmbits d'actuació (centres i sector).
- * Funcions dels EOEP i àmbits d'actuació (centres i sector).

Tema 4. Planificació i avaluació de la tasca dels EAP i EOEP

- * Activitats internes i amb els centres.
- * Planificació per programes i àmbits d'actuació.
- * Destinataris dels serveis: alumnat, professorat, famílies, comunitat educativa, professionals externs.

Tema 5. Estratègies d'intervenció i recursos habituals dels equips d'orientació

- * Estratègies d'intervenció dels equips d'orientació.
- * Instruments habituals per assolir les funcions encomanades.
- * Coordinacions i protocols amb altres serveis educatius, mèdics, socials,...: EADISOC, NOUSIS, Neuropediatres, salut mental infantil (UCSMIA), EAC, ASPAS, SVAP, Centre Base, Serveis d'estimulació primerenca, centres d'educació especial, serveis socials, Servei de Menors, Fiscalia de Menors,...

Metodologia docent

Els continguts teòrics d'aquesta assignatura es desenvoluparan a través de sessions formatives de caire més teòric i conceptual, a partir de diferents textos i lectures de referència que serviran per poder consolidar els coneixements lligats a les competències previstes. Aquest tipus de sessions donaran pas a l'aplicació dels continguts adquirits a diverses situacions reals i de caire més pràctic. Es procurarà que les classes tinguin un contingut mixte entre aspectes més conceptuals i teòrics i d'altres de caire més pràctic. El professor proposarà la realització d'activitats de treball pràctic en petit grup i / o individual al llarg de les diferents sessions.

- El treball pràctic en petit grup (dos alumnes) que s'haurà de fer fora de les classes presencials s'haurà d'entregar el 28 de febrer com a data límit.

Activitats de treball presencial

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10876 - Complement de l'Especialitat d'Orientació Educativa 2: Contextualització...
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	C
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposició de continguts	Grup gran (G)	La finalitat d'aquestes sessions és posar a l'abast de l'alumnat els fonaments teòrics i la seva aplicació en la pràctica docent mitjançant l'exposició per part del professor dels continguts de l'assignatura amb el suport de material audiovisual. Es fomentarà la intervenció de l'alumnat en aquestes classes on es poden presentar els continguts teòrics mitjançant la discussió en grup i la posada en comú dels diferents punts de vista a partir de les explicacions del professor i del material complementari que s'aporti.	9
Classes pràctiques	Anàlisi de demandes / casos. Treball documental	Grup gran (G)	L'alumnat, organitzat en petits grups, posarà en pràctica els continguts treballats a les classes teòriques a partir de l'anàlisi i comentaris de documents escrits, activitats de reflexió que s'aniran presentant al llarg del curs, sempre amb la coordinació del professor. Es podrà proposar als grups de treball l'exposició de la seva proposta de treball, amb l'objecte de conèixer i enriquir-se dels diferents plantejaments o metodologies de feina. A títol orientatiu aquestes activitats centraran en les tasques següents: * Anàlisi i valoració de documents (diferents formats), recursos d'interès,... * Treball individual i en petit grup: anàlisi, planificació i execució del procés per atendre demandes concretes sobre alumnat als EOEP ; planificació de la intervenció en la revisió d'un Pla d'Atenció a la Diversitat (PAD) i/o del Pla de l'Equip de suport d'un centre d'atenció preferent.	9

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Lectures complementàries	Lectures complementàries d'acord amb el temari de l'assignatura. Aquestes lectures són imprescindibles per tal de poder realitzar amb èxit els treballs individuals i en grup.	10

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10876 - Complement de l'Especialitat d'Orientació Educativa 2: Contextualització...
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	C
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom en grup	Realització i lliurament de les activitats d'avaluació proposades	L'alumnat, en petit grup, haurà de realitzar diferents propostes de feina, d'acord a les orientacions que es facilitin a l'inici de l'assignatura. Per a la realització d'aquestes feines s'hauran de posar en pràctica les competències pròpies d'aquesta matèria. Aquestes feines es lliuraran una vegada finalitzades les sessions presencials, en el terminique s'acordi en el seu moment. A títol orientatiu es proposa el següent: Anàlisi, planificació i intervenció per donar resposta a una demanda concreta sobre possibles NESE d'un/a alumne/a o sobre la intervenció en una demanda sobre assessorament per revisar un Pla de l'Equip de Suport d'un centre. Aquesta activitat es farà en parella i fora de les sessions de formació presencial. La data màxima d'entrega serà el 28 de febrer de 2015. De totes maneres es concretarà a l'inici de les sessions formatives d'aquesta assignatura, tant el contingut com la data d'entrega.	47

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

1. Per poder avaluar positivament l'assignatura, caldrà que l'alumne/a aprovi la proposta de feines que es realitzarà per part de les professores de l'assignatura.
2. Totes les activitats obligatòries tenen una data límit de lliurament que s'especificarà en el "calendari" de l'aula virtual. En qualsevol cas l'alumnat no serà qualificat positivament de l'assignatura sense haver lliurat i aprovat dites activitats.
3. El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball és motiu de desqualificació: l'estudiant haurà de tornar a matricular l'assignatura.
4. El treball ha de respondre a les pautes i aspectes formals propis (estructura, documentació, cites i referències,...) del que es considera òptim en els estudis de postgrau.
5. Són elements d'avaluació l'ortografia, la claredat en l'exposició, l'ús adient del vocabulari, la redacció, els aspectes formals, etc. dels treballs lliurats.
6. Les actituds que interrompen les dinàmiques de classe poden ser motiu de desqualificació.

Exposició de continguts

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	La finalitat d'aquestes sessions és posar a l'abast de l'alumnat els fonaments teòrics i la seva aplicació en la pràctica docent mitjançant l'exposició per part dels professors dels continguts de l'assignatura amb el suport de material audiovisual. Es fomentarà la intervenció de l'alumnat en aquestes classes on es poden presentar els continguts teòrics mitjançant la discussió en grup i la posada en comú dels diferents punts de vista a partir de les explicacions del professor i del material complementari que s'aporti.
Criteris d'avaluació	* Assistència obligatòria en un 65%. * Actitud adient amb la professió per a la qual s'està formant l'alumnat.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10876 - Complement de l'Especialitat d'Orientació Educativa 2: Contextualització...
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	C
Idioma	Català

* Participació a les classes presencials.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Anàlisi de demandes / casos. Treball documental

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	L'alumnat, organitzat en petits grups, posarà en pràctica els continguts treballats a les classes teòriques a partir de l'anàlisi i comentaris de documents escrits, activitats de reflexió que s'aniran presentant al llarg del curs, sempre amb la coordinació del professor. Es podrà proposar als grups de treball l'exposició de la seva proposta de treball, amb l'objecte de conèixer i enriquir-se dels diferents plantejaments o metodologies de feina. A títol orientatiu aquestes activitats centraran en les tasques següents: *Anàlisi i valoració de documents (diferents formats), recursos d'interès,...*Treball individual i en petit grup: anàlisi, planificació i execució del procés per atendre demandes concretes sobre alumnat als EOEP ; planificació de la intervenció en la revisió d'un Pla d'Atenció a la Diversitat (PAD) i/o del Pla de l'Equip de suport d'un centre d'atenció preferent.
Criteris d'avaluació	* Assistència obligatòria en un 65% * Actitud adient amb la professió per a la qual s'està formant l'alumnat. * Participació a les classes presencials.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Realització i lliurament de les activitats d'avaluació proposades

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	L'alumnat, en petit grup, haurà de realitzar diferents propostes de feina, d'acord a les orientacions que es facilitin a l'inici de l'assignatura. Per a la realització d'aquestes feines s'hauran de posar en pràctica les competències pròpies d'aquesta matèria. Aquestes feines es lliuraran una vegada finalitzades les sessions presencials, en el terminique s'acordi en el seu moment. A títol orientatiu es proposa el següent: Anàlisi, planificació i intervenció per donar resposta a una demanda concreta sobre possibles NESE d'un/a alumne/a o sobre la intervenció en una demanda sobre assessorament per revisar un Pla de l'Equip de Suport d'un centre. Aquesta activitat es farà en parella i fora de les sessions de formació presencial. La data màxima d'entrega serà el 28 de febrer de 2015. De totes maneres es concretarà a l'inici de les sessions formatives d'aquesta assignatura, tant el contingut com la data d'entrega.
Criteris d'avaluació	* Coherència amb els continguts treballats a les classes teòriques i pràctiques. * Capacitat d'anàlisi i reflexió. * Capacitat de planificació de les intervencions. * Presentació adequada dels treballs. * Capacitat de treballar en equip.

Percentatge de la qualificació final: 60%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

ÁLVAREZ GONZÁLEZ, M. i BISQUERRA A, R. (Coord.) (2005).Manual de orientación y tutoría. Barcelona: Praxis.
NIETO, JM i BOTÍAS, F (2000): los equipos de orientación educativa y psicopedagógica. Barcelona: Ariel.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10876 - Complement de l'Especialitat d'Orientació Educativa 2: Contextualització...
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	C
Idioma	Català

Bibliografia complementària

- ÁLVAREZ PÉREZ, L. (2000): La diversidad en la práctica educativa: modelos de orientación y tutoría. Madrid: CCS.
- BISQUERRA ALZINA, R. (Coord.) (2000): Modelos de orientación e intervención psicopedagógica. Barcelona: Praxis.
- BISQUERRA ALZINA, R (1996): Orígenes y desarrollo de la orientación psicopedagógica. Madrid: Narcea.
- BISQUERRA ALZINA, R (2012): Orientación, tutoría y educación emocional. Barcelona: Síntesis.
- BONALS, J. i SÁNCHEZ CANO, M (coords) (2005). La evaluación psicopedagógica. Barcelona: Graó.
- BONALS, J. i SÁNCHEZ CANO, M. (coords.) (2007). Manual de asesoramiento psicopedagógico. Barcelona: Graó
- FERNÁNDEZ GÁLVEZ, J. de D. (2005): La orientación educativa: claves de éxito profesional : buscando la magia del mago sin magia. Granada: Grupo Editorial Universitario.
- FERRÉ VECIANA, J. i FERRÉ RODRÍGUEZ, M. DEL M. (2005). Cer0atr3s. El desarrollo neuro-sensomotriz de los tres primeros años de vida. J FERRÉ VECIANA.
- GALVE MANZANO, JL (2008): Evaluación e intervención psicopedagógica en contextos educativos. Vol. I i II. Madrid: EOS.
- GONZALEZ MERINO, R M (2011): Alumnado en situación de riesgo social. Barcelona: Graó.
- HERVÁS AVILÉS, R.M. (2006): Orientación e Intervención Psicopedagógica y procesos de cambio. Granada: Grupo Editorial Universitario.
- INSTITUTO DE ORIENTACIÓN PSICOLÓGICA EOS (2012): Catálogo general 2012 - 2013. Madrid: EOS.
- LAGO, J.R. i ONRUBIA, J. (2008). Assessorament psicopedagògic i millora de la pràctica educativa. Vic: Eumo.
- MARTÍN, E. Estrategias de aprendizaje y asesoramiento psicopedagógico en J.I POZO. y C. MONEREO (eds.) (1999) El aprendizaje estratégico: enseñar a aprender desde el currículo. Madrid: Santillana/Aula XXI.
- MARTÍN, E - SOLÉ, I. (Coord.) (2011). Orientación educativa. Modelos y estrategias de intervención. Vol. I. Barcelona. Ministerio de Educación / GRAÓ.
- MARTÍN, E. - MAURI, T. (Coord.) (2011). Orientación educativa. Atención a la diversidad y educación inclusiva. Vol II. Barcelona. Ministerio de Educación / GRAÓ.
- MARTÍN, E. - ONRUBIA, J (Coord.) (2011). Orientación Educativa. Procesos de innovación y mejora de la enseñanza. Vol III. Barcelona. Ministerio de Educación / GRAÓ.
- MARTÍN LOBO, M^a. P. (2003). La lectura. Procesos neuropsicológicos de aprendizaje, dificultades, programas de intervención y estudio de casos. Brcelona: Lebón.
- MARTÍNEZ LÓPEZ, Miguel C. (2007): Com abordar els petits i els grans conflictes quotidians : què puc fer? / Barcelona : Graó.
- MEC (1990): La orientación Educativa y la intervención psicopedagógica. Madrid: MEC.
- MEC (1993): Documentos de Apoyo a la Evaluación. Infantil y Primaria. Madrid. MEC.
- MEC (1992): Orientación y tutoría. Madrid: MEC.
- MIRANDA, A., VIDAL-ABARCA, E. y SORIANO, M. (2000). Evaluación e Intervención Psicoeducativa en Dificultades de Aprendizaje. Madrid. Pirámide.
- MONEREO, C y MIQUEL, E. La evaluación de las estrategias de aprendizaje. En MONEREO, C. (Coord.) (1998) Estrategies d'aprenentatge. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya. (Trad. castellana: Estrategias de aprendizaje Madrid: Visor, 2000.)
- MONEREO, C. i POZO, J.L. (2005). La práctica del asesoramiento educativo a exámen. Barcelona: Graó.
- NIETO, J.M., BOTIAS, F. (2000). Los equipos de orientación educativa y psicopedagógica. El asesoramiento a centros escolares desde un análisis institucional. Barcelona: Ariel.
- PERRENOUD. Ph. (2004): Diez nuevas competencias para enseñar. Barcelona: Graó.
- PORTELLANO, J A (2007): Neuropsicología infantil. Barcelona: Síntesis.
- SANZ ORO, R. (2001): Orientación psicopedagógica y calidad educativa. Madrid: Pirámide.
- SOBRADO, L. (2000): Evaluación psicopedagógica y orientación educativa. Barcelona: Estel.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10876 - Complement de l'Especialitat d'Orientació Educativa 2: Contextualització...
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	C
Idioma	Català

SOLÉ, I. (2002): "Orientación educativa e intervención psicopedagógica". Barcelona: Horsori.
TEA Ediciones . Catàleg (2013). Madrid: TEA.
VÉLAZ, C. (1998): Orientación e intervención psicopedagógica. Concepto, modelos, programas y evaluación. Archidona: Aljibe.
WILLINGHAM, D.T. (2011): Per què als nens no els agrada anar a l'escola?. Barcelona. Graó.
ZABALA ,A – ARNAU, L (2007): Cómo aprender y enseñar competencias. Barcelona: Graó.

Altres recursos

Blog EOEP Palma 1
Blog EOEP Manacor
Weib (web de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats).
Web del Ministeri d'Educació
Web EOEP de Coslada (Comunitat de Madrid)
webs específiques de recursos per a l'orientació

